

LUKEMISTO

Lukemisto jakautuu tekstien sisältämän kielellisen aineksen puolesta kolmeen osioon. Ensimmäinen (1.) sisältää substantiivien, adjektiivien, pronomien ja numeraalien taivutusta sekä verbien preesensmuotoja. Toinen osa (2.) edustaa poleemista tyyliä ja alkuperäistä, ei-käännettyä slaavilaista kirjallisuutta. Kolmas osa (3.) koostuu kreikasta käännettyistä Uuden Testamentin teksteistä, joissa kieli näyttäytyy kaikessa kompleksisuudessaan. Kappale 3.4. on annettu kyrillisessä asussa, kappale 3.6. glagoliittisessa.

Tekstien oikeinkirjoitus ja morfologia on normalisoitu *Muinaiskirkkoslaavin käsikirjan* kuvausta vastaavaan muotoon. Alkuteksteissä esiintyvät merkit *ü* (glagolitsan Ѹ , kyrillitsan *у*) ja *θ* (glagolitsan ja kyrillitsan θ) on kuitenkin säilytetty, samoin kuin muutkin erikoismerkit silloin, kun niitä käytetään numeerisessa funktiossa. Glagoliittisissa ja kyrillisissä osioissa on lisäksi säilytetty alkuteksteissä esiintyvä kaksitahoinen merkintä vokaaleille *i* (glagolitsan Ѣ , Ѥ , kyrillitsan *і*, *и*) ja *o* (glagolitsan Ѧ , ѧ , kyrillitsan *о*, *ω*). Glagoliittisessa tekstissä on myös huomattava, että kyrillisiä merkkejä *Ѧ* ja *ѧ* vastaavat Δ (kyrillinen Ѧ) ja ѧ (kyrillinen ѧ).

Käsikirjoitukset EUCHOLOGIUM SINAITICUM (1.3.) ja CODEX ZOGRAPHENSIS (3.) ovat glagoliittisia. Näiden tekstien latinalaisessa translitteraatiossa noudatetaan kirjainten glagoliittisia lukuarvoja. Osa 2. (*O pismenexъ*) perustuu kyrilliseen alkutekstiin, joten translitteraation kirjaimilla on kyrilliset arvot.

1. Nominien ja pronomien taivutusta, verbien preesensmuotoja

1.1. Irtolauseita

1. dijavoľъ reče Isusu · ašte synъ jesi božьjъ гьci da kamenъje se xlěbi bađatъ.
2. blaženi ništiji duxomъ jako těxъ jestъ cěsarьstvo nebesъskoje · blaženi krotъci jako ti naslědětъ zemľa.
3. vьsěkъ jъže vьzъgитъ na ženа съ roxotъja uže ľuby tvoritъ съ њeja vъ sгьдъci svojemъ.
4. ašte že oko tvoje sьblažňajetъ tę istъkni je i otъvъgъi otъ sebe.

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

5. ašte kъto tę udaritъ vъ desnaja lanitą obrati jemu i drugaja.
6. jegda ubo sъtvoriši milostyhą ne vъstrąbi prędъ soboją · jako tvoreť ipokriti vъ sъnъmištixъ.
7. otъpusti namъ dlъgy našę jako i my otъpuštajemъ dlъžbnikomъ našimъ.
8. azъ ubo kъštą vy vodojа a tъ kъstitiъ vy duxomъ svęťjimъ.
9. posrędę že vasъ stojitъ jęgože vy ne vęste.
10. otъ Nazareta možetъ li čъto dobro byti.
11. mađriši sę slovesy svojimi mъnę jako tacęmi slovesy ubęžati imaši mъsti.
12. udobęje bo jestъ velъbądu skvozę igъlinę uši proiti neže bogatu vъ cęsaręstvęje božъje vъniti.
13. jъže ľubiti otъca li materъ rače mene nęstъ mene dostojъnъ.
14. ne branite dęťmъ priti kъ mъnę · tacęxъ bo jestъ cęsaręstvo nebesъskoje.
15. vъzdadite ubo kesarova kesarevi i božъja bogu.
16. slępъ že slępъca ašte voditъ oba vъ jamą vъpadete sę.
17. glasъ nogu etera slyšą kъ namъ grędašta.
18. buja slovesa glagoľęši i blędi mъnogy.
19. radujъ sę Marije · gospođъ sъ toboją · blagoslovľena ty vъ ženaxъ i blagoslovľenъ plodъ čřeva tvojego.
20. ty bo skoręsъ jesi i ne pečeši sę ni o ženę ni o dęťxъ nъ čistъ jesi.
21. ne romętajъte bisъgъ vašixъ prędъ svinъjami.

1.2. Ohjeita katumisesta (Euchologium Sinaiticum)

a) Väkivalta- ja henkirikoksista

ašte kъto razbojъ sъtvoritъ :i: ľęť da pokajetъ sę vъ inojъ oblasti. toli po tomъ da prijęť bądetъ vъ svoje otъčъstvo ašte bądetъ pravъdъno pokajalъ sę o xlębę o vodę · i da poslušъstvujetъ jemu episkorpъ i popove vъ nixъže jestъ pokajalъ. ašte li bądetъ nedobřę pokajalъ sę to da ne prijęť bądetъ vъ svoje otъčъstvo.

ašte kъto razbojъ sъtvoritъ ne xotę :g: ľęť da pokajetъ sę · :b: otъ nixъ o xlębę o vodę.

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

ašte kыto otrovenьja radi pogubitъ člověka :d: lěť da pokajetъ · :b: otъ níxъ o xľěbě o vodě.

ašte kotoraja žena otročeъ udavitъ :b: lěť da pokajetъ se · :a: o xľěbě o vodě.

ašte kыto prostъ Ľudinъ vrazьda imy udaritъ člověka i okъnavitъ jь :i: dьnъ da pokajetъ se.

ašte kotoraja žena blađъ sьtvořšї toli prokazitъ otročeъ vь sebě :i: lěť da pokajetъ se · :b: otъ níxъ o xľěbě o vodě.

b) Sukupuolirikkeistä

ašte kotorjъ pričьtnikъ sodomьskьjъ blađъ sьtvoritъ :i: lěť da pokajetъ se · :b: otъ níxъ o xľěbě o vodě.

ašte kotorjъ pričьtnikъ blađъ sьtvoritъ sь tuždejā ženojā li sь děvicejā :b: lěť da pokajetъ se o xľěbě o vodě. ašte li jestъ dijakъ li čьnьcь :g: lěta da pokajetъ · :b: otъ níxъ o xľěbě o vodě. ašte li jestъ episkurъ to da izvrъžetъ se sana i :i: lěť da pokajetъ se.

ašte kotorjъ bělogizьcь ženā imy toli sь tuždejā blađъ sьtvoritъ ili sь děvicejā :g: lěta da pokajetъ · :b: otъ níxъ o xľěbě o vodě.

ašte kыto sь čьnisejā blađъ sьtvoritъ :b: lěť da pokajetъ se o vodě o xľěbě. ašte kыto samъ vь se blađъ tvoritъ lěto da pokajetъ se.

ašte kыto roxotъ imy ili ľakavьstvomъ tuždā ženā priimetъ :b: lěť da pokajetъ se · :a: o xľěbě o vodě.

ašte kotorjъ pričьtnikъ sь četvrěnogomъ blađъ sьtvoritъ :i: lěť da pokajetъ se ašte ženy ne imatъ. ašte li ženā imatъ :gi: lěta da pokajetъ se.

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

ašte kыto sъ raboja blađъ sъtvoritъ toli roditъ dětišťъ da svoboditъ rabaŕ ta i postitъ se lěto jedino.

c) Omaisuusrikoksista

ašte kыto ukradetъ glavъno čyto ili skotъ ili domъ rodъkorajetъ ili čyto dobro ģělo drago ukradetъ :d: lěť da pokajetъ se. a li malo čyto ukradetъ :b: lěť da pokajetъ se.

ašte kыto čъrnicaŕ okradetъ :b: lěť da postitъ se o xľěbě o vodě · a ježe jestъ ukraľ da dastъ nišťjimъ.

ašte kыto domъ zažežetъ li gumъno :d: lěť da pokajetъ se o xľěbě o vodě.

ašte kыto bědojaŕ sъněďno čyto ukradetъ da postitъ se :k: dъňjъ. ašte li jestъ děťskъ :d: dъň da postitъ se.

d) Väärästä todistuksesta

ašte kыto proklinajetъ se :d: lěť da pokajetъ se. ašte kыto nađъmi kľnetъ se :b: lěť da pokajetъ se.

e) Pakanallisesta menosta

ašte kotoĝjъ ropъ li pĕčъťnikъ upijetъ se :i: dъň da pokajetъ se. ašte li jestъ bělorizъcъ :d: dъň da pokajetъ se. ašte kыto druga svojego upojitъ do raga da postite se oba :d: dъňjъ.

ašte kыto upivъ se oblujetъ :ē:ti dъň da postitъ se o xľěbě o vodě. ašte li dijakъ jestъ :d: dъň da postitъ se.

f) Muuta

ašte kыto mъzdaŕ vъzъmetъ otъ kogo postiti se za ņъ · ašte vědy se sъtvoritъ jestъ da aľčetъ za se jeliko i za onogo · i ježe jestъ vъzěľ da dastъ nišťjimъ. jako tužďę ģřexъ vъzemľetъ něšť ľępo da imenujety se xristovъ rabaŕ.

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

ašte komu umьretь dѣtišть nekъštenь za lѣnostь :b: lѣtě da pokajetь sę o xlěbě o vodě.

ašte kъto ne sъxranitь brašъnъca · toli myšь jęgo vъkusitь ili sъtьretь sę :k: dьnъ da postitь sę. ašte kъto prolějetь otъ svętyję čašę vъ vtěmę prěnošęnjju :d: dьnъ da postitь sę · ašte li po prěnošęnji prolějetь :k: dьnъ da postitь sę.

ašte kъto gněvajetь sę na bratra svojęgo · jelikože dьnъ gněvъ drъžitь toliko da postitь sę o xlěbě o vodě. ašte kъto bratra svojęgo vъ gněvъ proklynetь i raky vъzlubitь :ž: dьnъ da pokajetь sę o xlěbě o vodě.

ašte kъto vъ cъkъve sъrę · toli jemu vragъ blaznъ prinesetь vъ sьně · :d: dьnъ da postitь sę i da poklonitь sę na dьnъ :r:.

ašte kъto aľkati ne možetь da ispojetь :k: psalmъ i :ğ: ašte li ne umějetь da dastь cęta. ašte li ne imatь cęty to da otъ brašъna ježe imatь da dastь.

1.3. Ohjeita kielenkäytöstä (Codex Suprasliensis)

da imatь ubo i oko ustavnъ i měra da ne bez uma naskačetь na vьse ježe viditь · i językъ stěna da imatь da ne vařajetь uma. togo bo dělъma i zaбы i ustъně na utvъždenъje języka sъtvoęny sať · da nikoliže vъprostą utъzъ językъ dvъgъjъ izidetь. nъ jegda sebě dobrě ustrojitь tьgda sъ vьsejā krasotojā da isxoditь i taka slovesa da iznositь da dastь blagodětь slyšęštъjimъ i to da vęštajetь ježe na uspěxъ jestь slyšęštъjimъ.

2. O pismenexъ: Puolustuspuhe slaavilaiselle kirjallisuudelle

Munkki Xrabrin vastalause niille, joiden mielestä slaavi ei sovellu Jumalan sanan levittämiseen. Teksti on säilynyt useina käsikirjoituksina, joista yksikään ei ajallisesti edusta muinaiskirkkoslaavia (vanhin kopio 1300-luvun puolivälistä). Teksti sisältää kuitenkin viitteitä siitä, että originaali on kirjoitettu 900-luvun alkupuolella.

2.1. Slaavit saavat kirjakielen

Tekstissä annetaan mielenkiintoisella tavalla ymmärtää, että slaavia olisi ennen glagoliittisen aakkoston luomista merkitty muistiin latinalaisilla ja kreikkalaisilla kirjaimilla. Tällaisia tekstejä ei tunneta.

prežde ubo slověne ne iměaxa kńigь nъ čьtami i rězami čьtěaxa i gataaxa pogani sašte. kрьstivъše že se rimъskьjimi i grьčъskьjimi pismeny naždaaxa se pьsati slověnskā rěčь bez ustrojěnja. nъ kako možetъ se pьsati dobrě grьčъskьjimi pismeny · bogъ ili životъ ili ģęlo ili crьky ili čajanъje ili širotā ili jadъ ili ađu ili językъ i ina podobьnaja simъ. i tako běšę mьnoga lěta.

po tomъ že člověkoľubьcъ bogъ strojejъ vsě i ne ostavľajejъ člověča roda bez razuma nъ vsě kъ razumu privedę i sьrasenъju pomilovanъ rodъ slověnskъ posъla jimъ svętajego Konstantina filosofa naricajemajego Kirila maža pravъdna i istinъna i sьtvori jimъ pismena tri desęte i osmъ · ova ubo po činu grьčъskъjixъ pismenъ ova že po slověnskęjъ rěči.

se že sať pismena slověnskaja. sice ja podobajetъ pьsati i glagolati · a · b · v · g · i pročaja.

2.2. Ovatko slaavilaiset kirjoitukset Jumalan sanan arvoisia?

Joidenkin mielestä slaavilaiset kirjaimet eivät soveltuneet Jumalan sanan julistukseen, koska niitä ei ollut luotu aikojen alussa kuten heprealaiset, latinalaiset ja kreikkalaiset kirjaimet. Xrabr muistuttaa, että kreikkalaisetkin kirjoittivat aluksi foinikialaisilla kirjaimilla, joista kreikan aakkosto on kehittynyt.

Tekstissä viitataan kreikan kirjaimiston ja kreikkalaisten kirjoitusten syntyyn. Palamedes on tradition mukaan kirjainten keksijä. Kadmos perusti Theban ja “keksi” foinikialaiset kirjaimet. Simonides ja Epikharmos olivat varhaisia kreikkalaisia kirjailijoita (500-400 eKr.). Dionysios Traakialainen oli kuuluisa grammatikko.

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

Perimätiedon mukaan seitsemänkymmentä miestä käänsi 2. vuosisadalla eKr. Vanhan Testamentin hepreasta kreikaksi. Tästä käännöksen nimi Septuaginta (latinaa: 'seitsemänkymmentä'). Akylas ja Symmakhos olivat juutalaisia ebioniiitteja, kerettiläisiä, jotka olivat omaksuneet joitakin keskeisiä oppeja kristinuskosta. He eivät olleet tyytyväisiä Septuagintaan, vaan käänsivät Vanhan Testamentin uudelleen hepreasta kreikaksi.

druĝiji že glagoľatŭ · čŭsomu že sať slověňsky kŕnigy. ni togo bo jestŭ bogŭ sŭtvoriľ ni to angeli ni sať iždekonŭny jako židovŭsky i rimŭsky i elinŭsky jiže otŭ koni sať i prijeťu sať bogomŭ.

a druĝiji mŭneť jako bogŭ samŭ jestŭ sŭtvoriľ pismena i jako trŭmi języky povelěľ bogŭ kŕnigamŭ byti jakože vŭ evangelji pišetŭ · i bŭ dŭska napŭsana židovŭsky i rimŭsky i elinŭsky a slověňsky něstŭ tu · tĕmŭže ne sať slověňskuju kŕnigy otŭ boga.

kŭ tĕmŭ čŭto glagoľemŭ ili čŭto gečemŭ kŭ tacĕmŭ bezumŭňjimŭ. obače gečemŭ otŭ svĕťjix kŕnigŭ jakože naučixomŭ se jako vŭsĕ byvajatŭ po řĕdu otŭ boga a ne otŭ inogo. něstŭ bo bogŭ sŭtvoriľ židovŭska języka přĕžde ni rimŭska ni elinŭska nŭ sigŭskŭjŭ jimŭže i Adamŭ glagola i otŭ Adama do potora i otŭ potora doňdeže bogŭ razdĕli języky pri stŭprotvořenji. i jakože se języci rozmĕsiše tako i nravi i obyčaji i ustavi i zakoni i xytrosti na języky · egipťĕnomŭ že zemľemĕfenje a perŭsomŭ i xalŭdeomŭ i asireomŭ ĝvĕzdočŭtenje vľšŭvenje vračevanje čarovanja i vŭsĕ xytrostŭ človĕča · židovomŭ že svĕťuju kŕnigy vŭ nixŭže jestŭ pŭsano jako bogŭ nebo sŭtvori i zemľa i vŭsĕ jaže na ěej i človĕka i vŭsĕ po řĕdu jakože pišetŭ · elinomŭ že gramatikija ritorikija filosofija. nŭ přĕžde sego elini ne imĕaxa svojimŭ językomŭ pismenŭ nŭ finičskujimi pismeny pŭsaaxa svoja si řečŭ. i tako bĕše mŭnoga ľĕta.

Panamidŭ že posľĕžde prišĕdŭ načŭnŭ otŭ alfy i vity šestŭ na desĕte pismenŭ tŭkŭmo elinomŭ obrĕte · priloži jimŭ Kadmŭ milisijŭ pismena tri. tĕmŭže mŭnoga ľĕta devĕťja na desĕte pismenŭ pŭsaaxa. i po tomŭ Simonidŭ obrĕť priloži dŭvĕ pismenĕ · Epixarijŭ že sŭkazatelŭ tri pismena obrĕte i sŭbŭra se jix dŭva desĕti i četyri. po mŭnoĝĕxŭ že

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

лѣтѣхъ Dionisъ gramatikъ šestъ dvohlasъnjixъ obrĕte · po tomъ že drugъjъ рѣтъ · i drugъjъ tri pismena. i tako mъnoĝi mъnogy lĕty jedъva sъbrašę :li: pismenъ. po tomъ že mъnogomъ lĕtomъ minavъšemъ božъjemъ povelĕnjemъ obrĕte sę sedmъ desetъ mažъ jiže přeložišę otъ židovъskajego na grъčъskъjъ językъ. a slovĕnъskuję kъnigy jedinъ svĕtъjъ Konstantinъ naricajemъjъ Kirilъ i pismena sъtvori i kъnigy přeloži vъ malĕxъ lĕtĕxъ · a oni mъnoĝi. i mъnogy lĕty sedmъ jixъ pismena ustrojišę a sedmъ desetъ mažъ přeloženъje. tĕmъže slovĕnъskaja pismena svĕtĕjъša sať i čъstъnějъša · svĕtъ bo mažъ sъtvorilъ ja jestъ · a grъčъskaja elini pogani.

ašte li kъto rečetъ jako něstъ ustrojilъ dobrĕ poňeže sę postrajajať i ješte otъvĕtъ rečemъ simъ · i grъčъsky takozde mъnogašъdi sať postrajali Akila i Simaxъ i po tomъ ini mъnoĝi. udobĕje bo jestъ poslĕžde potvoriti neže pъvoje sъtvoriti.

ašte bo vъprosiši kъnigъčъję grъčъskuję glagolę · kъto vy jestъ pismena sъtvorilъ ili kъnigy přeložilъ ili vъ koje vrĕmę to řĕdъci otъ nixъ vĕdĕtъ. ašte li vъprosiši slovĕnъskuję bukačę glagolę · kъto vy pismena sъtvorilъ jestъ ili kъnigy přeložilъ to vъsi vĕdĕtъ i otъvĕštavъše rekať · svĕtъjъ Konstantinъ filosofъ naricajemъjъ Kirilъ · tъ namъ pismena sъtvori i kъnigy přeloži i Methodъje bratrъ jęgo. sať bo ješte živi jiže sať vidĕli jixъ. i ašte vъprosiši vъ koje vrĕmę to vĕdĕtъ i rekať jako vъ vrĕmena Mixaila cĕsařa grъčъska i Borisa kъneĝa blъgarъska i Rastislava kъneĝa moravъska i Kocъla kъneĝa blatъnska vъ lĕto že otъ sъzъdanъja vъsego mira :ĝtĕg: sať že i ini otъvĕti ježe rečemъ a nynĕ něstъ vrĕmę. takъ razumъ bratrъje bogъ jestъ daľ slovĕnomъ jemuže slava i čъstъ i drъžava i pokloĕnĕje nynĕ i prisno i vъ beskonъčъnyję vĕky. aminъ.

3. Otteita uudesta testamentista (Codex Zographensis)

Kappaleissa on yhdistetty materiaalia Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan evankeliumeista.

3.1. Jeesuksen syntymä (joulu-evankeliumi)

bystъ že vъ dъni ty · izide povelĕnъje otъ kesařa Avъgusta napisati vъsa vъselĕnaja. se napъsanъje bystъ vladařtu Sirijeja Kirinъju. i idĕaxa vъsi kъžъdo napъsati sę vъ svojъ

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

gradъ. vъzide že i Iosifъ otъ Galileję grada nazaretъska vъ Ijudejā vъ gradъ davidovъ jъže naricajetъ se Vitъleemъ zaňe bēaše otъ domu i otъčystvъja davidova · narъsati se sъ Marijejā obračenojā jemu ženojā saštejā neprazdъnojā. bystъ že jegda byste tu · isplъniše se dъnъje roditi jejъ. i rodi synъ svojъ pъrvēnъcъ i povitъ jъ i položi jъ vъ jaslъxъ zaňe ne bē jima mēsta obitēlъna.

i bēaxā pastyfi vъ tojъžde straně bъdēšte i strēgašte stražā noštъnaja o stadě svojemъ. i se angelъ gospodъňъ sta vъ nixъ i slava gospodъňa osija je · i ubojaše se straxomъ velъjemъ. i reče jimъ angelъ · ne bojite se · se bo blagovēstvujā vamъ radostъ velъja jaže bādetъ vъsēmъ lъdъmъ. jako rodi se vamъ dъnъcъ sъpasъ jъže jestъ xristosъ gospodъ vъ gradě davidově. i se vamъ znamenъje · obreštete mladъnъcъ povitъ ležēštъ vъ jaslъxъ. i vъnezaarā bystъ sъ angelomъ mъnožystvo vojъ nebesъskъjixъ xvalēštъjixъ boga i glagolāštъjixъ · slava vъ vyšъňjixъ bogu i na zemlí mirъ · vъ člověcъxъ blagovoľenъje. i bystъ jako otidā otъ nixъ angeli na nebo · pastyfi řešę drugъ kъ drugu · pъridēmъ ubo do Vitъleema i vidimъ glagolъ sъ byvъšъjъ jъže gospodъ sъkaza namъ. i pridā podvigъše se i obrēta Marija že i Iosifa i mladъnъcъ ležēštъ vъ jaslъxъ. vidēvъše že sъkazaše o glagolě glagolanējemъ jimъ. i vъsi slyšavъše jъ diviše se otъ glagolanъjixъ otъ pastyfъ kъ nimъ. Marija že sъblūdaaše vъse glagoly sъje sъlagajašti vъ sъdъci svojemъ. i vъzvratišę se pastyfi xvalēšte i slavēšte boga · o vъsēxъ jaže slyšaše i vidēše · jako glagolano bystъ kъ nimъ.

3.2. Jeesus aloittaa julistustyön ja kutsuu mukaansa oppilaita

Otъtoli načętъ Isusъ propovēdati i glagolati · pokajъte se približi bo se česarъstvъje nebesъskoje. xodę že pri mofi galilějъscějemъ vidě dъva bratra Simona naricajaštajego se Petra i Andrějā bratra jego vъmētajašta mrěžę vъ moře · bēašete bo rybařa. i glagola jima · gъrēdēta vъ slēdъ mene · i sъtvořā vy člověkomъ lovъca. ona že abyje ostavlъša mrěžę po nēmъ idoste. i pъrēšъdъ tađē vidě ina dъva bratra Ijakova zevedeova i Ioana brata jemu vъ korablí sъ Zevedeomъ otъcemъ jeju zavęzajašta mrěžę svoję i vъzvъva ja. ona že abyje ostavlъša korablъ i otъca svojego po nēmъ idoste. i proxoždaaše vъsā Galilejā Isusъ uče na sъnъmištixъ jixъ i propovēdaje evangelъje česarъstvъja i cęlę vъsěkъ nedagъ i vъsękā jeğā vъ lъdъxъ. i izide sluxъ jęgo vъ vъsejъ Siriji i privēse jemu vъse bolešteje

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

različnyjimi nedagy i strastymi održimy i běsnyje i měšěčnyje zly nedagy imašte i oslablěny žilami i icěli je. i po nemy idoše narodi množi ot Galileje i Dekapolēja i ot Ijerusalima i iz Ijudeje i sь onogo polu Iorđana.

3.3. Jeesus opettaa kansaa (vuorisaarna)

Uzbrěv že narody vьzide na goru · i jako sěde pristapiše kь nemy učenici jeho. i otvřz usta svoja učaše je glagolę ·

blaženi ništiji duhomь · jako těx jestь cěsarьstvo nebesьskoje. i blaženi plačašteji · jako ti utěšetь se. blaženi krotьci · jako ti naslědetь zemlја. blaženi alьčašteji i žeždašteji pravdy radi · jako ti nasytětь se. blaženi milostiviji · jako ti pomilovani bađatь. blaženi čistiji sьrdьcemь · jako ti boga uzbrětь. blaženi sьmifajašteji · jako ti synove božji narekatь se. blaženi izgьnani pravdy radi · jako těx jestь cěsarьstvo nebesьskoje.

blaženi jeste jegda ponosetь vamь i izdenatь vy · i rekatь vsěkь zly glagolь na vy · lьžašte mene radi. radujte se i veselite se · jako mьzda vaša mnoга jestь na nebesьxь. tako bo izgьnaše proroky · jiže běše přžde vasь. vy jeste solь zemli. ašte že solь obujajetь · čimь osolitь se · ničьsomuže bađetь kь tomu. da isypana bađetь i popirajema člověky. vy jeste světь miru · ne možetь gradь ukryti se vьxу gory stoję · ni vьžagajatь svētilьnika i postavlajatь jeho podь spadoмь · nь na svēštnicę · i svētitь vsěmь jiže vь xramině satь. tako da prosvētitь se svētь vašь přdь člověky · da uzbrětь děla vaša dobraja · i proslavětь otca vašego jьže jestь na nebesьxь.

3.4. Jumalan huolenpito

СЕГО РАДН ГЛАГОЛИЖ ВАМЪ · НЕ ПЬЦѢТЕ СѦ ДОУШЕИЖ СВОКИЖ ЧЬТО ЮСТЕ ИЛИ ЧЬТО ПИКТЕ НИ ТѢЛОМЪ ВАШНМЪ ВЪ ЧЬТО ОБЛѢЧЕТЕ СѦ · НЕ ДОУША ЛИ БОЛЪШН КСТЪ ПИЩѦ И ТѢЛО ОДЕЖДА. ВЪЗВРНТЕ НА ПЪТНЦѦ НЕБЕСЬСКЫМЪ КАКО НЕ СѢИЖТЪ НИ ЖЬИЖТЪ НИ СЪБНРАИЖТЪ ВЪ ЖИТЪИИЦѦ И ОТЦЪ ВАШЪ НЕБЕСЬСКЪИ ПИТѢКТЪ Ю · НЕ ВЪ ЛИ ПАЧЕ ЛОУЧЪШН ИХЪ КСТЕ. КЪТО ЖЕ ОТЪ ВАСЪ ПЕКЪ СѦ МОЖЕТЪ ПРИЛОЖИТИ ТѢЛЕСЕ СВОКМЪ ЛДКЪТЪ КДНИ. И О ОДЕЖДИ ЧЬТО СѦ ПЕЧЕТЕ · СЪМОТРИТЕ ЦВѢТЪ СЕЛЪИКИХЪ КАКО РАСТЖТЪ ·

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

pláčáštę sę i kličáštę mъnogo. i vъšъdъ glagola jimъ · čъto mlъvite i plačete sę · otrokovica něstъ umгъla nъ sъpítъ. i rađaaxą sę jemu · onъ že izgъnavъ vъsę rojęť otъsa otrokovici i materъ i jiže běšę sъ níimъ i vъnide jъdeže bě otročę ležę. i imъ za rąką otrokovicą glagola jejъ · talitakumъ · ježe jestъ sъkazajemo · děvice tebę glagoľą vъstani. i abъje vъsta děvica i hoždaaše · bě bo lętoma :bi: · i užasnašę sę užasomъ velъjemъ. i zapręti jimъ da nikъtože ne uvęstъ sego. i reče · dadite jejъ jasti.

3.9. Jeesus soimaa Galilean kaupunkeja

tъgda načęť Isusъ ponositi gradomъ vъ níxъže byšę mъnožajšę sily · zaňe ne pokajašę sę. gofe tebę Xorazinъ · gofe tebę Vitъsaida · jako ašte vъ Tirě i Sidoně bišę sily byly · byvъšęje vъ vasъ · drevlé ubo vъ vгřetišti i popelě pokajali sę bišę. obače glagoľą vamъ · Tiru i Sidonu otъgradňęje bađetъ vъ dъnъ sađňňjъ neže vama. i ty Kareгъnaumъ vъznesъjъ sę do nebesъ do ada sъnideši zaňe ašte vъ Sodoměxъ bišę sily byly · byvъšęje vъ tebě · přębyly bišę do dъnъsъňajego dъne. obače glagoľą vamъ jako zemľi sodomъscě otъgradňęje bađetъ vъ dъnъ sađňňjъ neže vamъ.

3.10. Saako sapattina parantaa

i přęhode otъtadě Isusъ pride na sъňmište jixъ. i se člověkъ bě tu rąką imy suxą i vъprosišę jъ glagoľáštę ašte dostojítъ vъ sađotą cěliti · da na íъ vъzglagoľáť. onъ že reče jimъ · kъto jestъ otъ vasъ člověkъ jъže imatъ ovčę jedino · i ašte vъpadetъ sę vъ jamą ne izъmetъ li jeho. koľmi ubo lučъjъ jestъ člověkъ ovčęte · těmъže dostojítъ vъ sađotą dobro tvoriti. tъgda glagola člověku · prostъri rąką tvoją · i prostъřę tъ rąką i utvгđi sę jemu · i bystъ cęla jako i drugaja.

3.11. Jeesus ja Beelsebul

tъgda privęsę jemu běsъnujašť sę slěpъ i němъ i icěli jъ jako slěpъ i gluxъ i glagolaaše i ględaaše. i divľaaxą sę vъsi narodi glagoľáštę · jeda sъ jestъ synъ davidovъ. farisěji že slyšavъšę řešę · velъzěvolъ imatъ · o kъněgi běšъ izgonitъ běsy. vědy že Isusъ myslí jimъ i reče jimъ · kako možetъ sotona sotoną izgъnati. ašte cęsarъstvo na sę razdělitъ sę ne možetъ stati cęsarъstvo to. i ašte domъ na sę razdělitъ sę ne možetъ stati domъ tъ. i ašte sotona samъ vъsta na sę i razděli sę ne možetъ stati nъ konъčíną imatъ · nikъto ne možetъ

съсѣдѣ крѣпѣкаjego вѣщѣдѣ въ домѣ jeho расхытити · аште не прѣвѣје крѣпѣкаjego съвѣзетѣ і тѣгда домѣ jeho расхытитѣ. јѣже нѣстѣ съ тѣмнојѣ на мѣ јестѣ · і јѣже не събирѣјетѣ съ тѣмнојѣ растаѣјетѣ.

3.12. Jeesuksen oikeat omaiset

јѣште јему глаголашту кѣ народомѣ се мати і братрија jeho стојаахѣ вѣнѣ іскаште глаголати јему. реѣе же етерѣ кѣ њему · мати tvoja і братрија tvoja вѣнѣ стојетѣ хотѣште глаголати кѣ тебѣ. онѣ же отѣвѣштѣвѣ реѣе кѣ глаголаштујему · кѣто јестѣ мати moja і кѣто сѣтѣ братрија moja. і простѣтѣ раѣкѣ својѣ на ученикѣ својѣ реѣе · се мати moja і братија moja. јѣже бо аште tvoritѣ volѣѣ отѣца моего јѣже јестѣ на небесѣхѣ тѣ братѣ мойѣ і сестра і мати јестѣ.

3.13. Jeesus käy kotikaupungissaan

Isusъ прѣиде отѣтѣдѣ і прѣшѣдѣ въ отѣѣствѣје своје учааше јѣ на сънѣмиштѣхѣ јѣхѣ · јѣко divlaахѣ сѣ јему і глаголаахѣ · отѣкѣдѣ сему јестѣ прѣмѣдростѣ си і сила. не съ ли јестѣ тектононѣ сынѣ · не мати ли jeho нариѣјетѣ сѣ Marija і братрија jeho Ijakovъ і Iosifъ і Simonъ і Ijuda. і сестры jeho · не вѣси ли въ насѣ сѣтѣ · отѣкѣду ubo сему вѣсѣ си сѣтѣ. і блажѣнаахѣ сѣ о њемѣ · Isusъ же реѣе јѣмѣ · нѣстѣ prorokъ be ѣшти тѣкѣтѣмѣ въ својемѣ отѣѣствѣјѣ і въ domu својемѣ · і не сътвори ту silѣ тѣмногѣ за nevѣрѣствѣје јѣхѣ.

3.14. Johannes kastajan mestaus

въ ono вѣремѣ slyšavъ Irodъ tetraarхѣ slухѣ xristovъ. і реѣе otrokomѣ svojimѣ · се јестѣ Ioanъ крѣститѣлѣ · тѣ вѣскрѣсе отѣ мртѣвѣјѣхѣ і seго radi silы дѣјѣтѣ сѣ о њемѣ. Irodъ бо имѣ Ioanъ съвѣза і вѣсѣди въ тѣмѣницѣ Irodijady radi · ženy Filipa brata svojego јѣко оженѣ сѣ јејѣ. глаголааше бо јему Ioanъ · не dostojitѣ ти imѣти ženy Filipa bratra svojego. Irodija же gnѣvaаше сѣ на њѣ і хотѣаше јѣ ubiti і не moжааше. Irodъ бо boжааше сѣ Ioana · вѣду мажѣ правѣдѣна і svѣта · і хрѣѣнааше јѣ і въ slastѣ jeho slушааше. дѣни же byvъшу roždѣstva irodova tvoѣааше večѣfѣ кѣнѣгѣтѣмѣ svojimѣ і tысѣштѣнѣikomѣ і starѣјѣšinamѣ galilѣјѣskamѣ. і вѣщѣдѣши дѣштерѣ іrodijadinѣ і плѣsavъši і ugoždѣши Irodovi і vѣzлeжѣштѣјѣмѣ съ њимѣ реѣе ѣсѣsafѣ дѣвѣци · jehoже аште хоштеши дамѣ ти. она же ішѣдѣши реѣе кѣ матери својѣјѣ · ѣсо прошѣ · она же реѣе glavy Ioana крѣститѣла. і вѣщѣдѣши abѣје съ тѣштѣнѣјемѣ кѣ ѣсѣsafу проси глаголашти · хоштѣ да ми dasi seјѣци на блѣдѣ glavy Ioana

krъstiteľa. i priskrъbnъ bystъ cъsaľъ za kľetvy i vъzlezęštъjixъ sъ nímъ ne vъsxotě otъrešti se jejъ. i abyje posľavъ cъsaľъ vojina povelě primesti glavaľ jeho. onъ že řđbъ usěknā jъ vъ tъmъnici · i prinese glavaľ jeho na blůdě i dastъ děvici i děvica dastъ ja materi svojejъ.

3.15. Mikä saastuttaa ihmisen

tъgda pristapíšę kъ Isusovi jiže běaxā vъ Ijerusalimě kъnίžъnici i farisěji glagolašte · počyto učenici tvoji přestapajať přędajanję stařъsъ · ne omyvajať bo račъ svojixъ jegda xlěbъ jaděť. i prizъnavъ že narody reče jimъ · slyšite i rozumějъte. ne vъxodešteje vъ usta skvъnitъ člověka nъ isxodešteje iz ustъ skvъnitъ člověka. ne u li rozumějete jako vъsěko ježe vъxoditъ vъ usta vъ čřęvo vъměštajetъ se i afedronomъ isxoditъ. a isxodeštaja iz ustъ otъ sřđbъca isxoděť i ta skvъněť člověka. otъ sřđbъca bo isxoděť pomyšľenъja zľaja ubijъstva přělubodějanъja tatъby ľžesъvděněja vlasvimija. si sať skvъněštaja člověka · a ježe neumъvenami račami jasti ne skvъněť člověka.

3.16. Saako mies jättää vaimonsa

i pristapľšę farisěji vъprašaaxā jъ ašte dostojitъ mažu ženā puštati · okuřajašte jъ. onъ že otъvěštavъ reče jimъ · čyto vamъ zapovědě Mosi. oni že řešę · povelě Mosi kъnίgy raspustъnyję napъsati i pustiti. i otъvěštavъ Isusъ reče jimъ · po žestosřđbъju vašemu napъsa vamъ zapovědъ sřjā. a otъ načęla sъzъdanъju maža i ženā ja jestъ sъtvoritъ bogъ · sego radi ostavitъ mažъ otъca i materъ i prilěpitъ se kъ ženě svojejъ. i bađete oba vъ plъť jedinaľ · těmъže uže něste dъva nъ plъť jedina. ježe ubo bogъ sčetalъ jestъ člověckъ da ne razľčajetъ. jъže bo ašte pustitъ ženā svoją i oženitъ se inoją přěluby tvoritъ na nā. i ašte žena pustivъši maža si i posagnetъ za inъ přěluby tvoritъ.

3.17. Jeesus varoittaa lainoppineista

i mъnoģi narody posľušaaxā jeho vъ slastъ. i glagolaaše jimъ vъ učenъji svojemъ · blůděte se otъ kъnίžъnikъ xotěštъjixъ vъ odeždaxъ xoditi i cělovanjā na trъžištixъ i přęždesědanъja na sъnъmištixъ i přęvovъzlezěnjā na večęraxъ. pojadajašteji domy vъdovicъ i nepřštevanejъ daleče molěšte se siji priimať ľšęje osāžděnję.

3.18. Lesken ropo

i sěď Isusъ přemo gazofilakiovi viděvъ kako narodъ meštetъ měď vъ gazofilakijā · i mъnoģi bogatiji vъmětaaxā mъnogaja. i prišďďši jedina vъdovica uboga vъvъgъže dъvě leptě ježe jestъ kodrantъ. i prizъvanъ učeniky svoję reče jimъ · aminъ glagoľā vāmъ · jako vъdovica si ubogaja mъnožaje vъsěxъ vъvъgъže vъmětajaštъjixъ vъ gazofilakijā. vъsi bo otъ izbyťka svojego vъvъgъgošę a si otъ lišěnjā svojego · vъse jeliko iměaše vъvъgъže · vъse žitъje svoje.

3.19. Jeesus häätää kauppiaat temppelistä

i vъšďď Isusъ vъ cъkъvъvъ načęť izgoniti prodajaštęję i kupujaštęję vъ cъkъvę · i dъsky trъžňnikъ i sědala prodajaštъjixъ goľabi isprovъže. i ne daděaše nikomuže mimonesti sъsaďť skvozě cъkъvъvъ. i učaaše glagoľę jimъ · něstъ li pъsano jako xramъ mojъ xramъ molitvě narečęť sę vъsěmъ językomъ · vy že sъtvoriste jъ vъgъťpъ razbojňnikomъ. i slyšašę kъňižňnici i arxiereji i iskaaxā kako jъ bā pogubili · bojaaxā bo sę jeho jako vъsъ narodъ divľaaxā sę o učěnjī jeho.

3.20. Jeesukselta kysytään valtuuksia

vъ cъkъvę saštū jemu pridošę kъ ņemu arxiereji i kъňižňnici i starъci i glagolašę jemu · kojejā oblastъjā se tvorīši li kъto ti dastъ oblastъ sъjā da sice tvorīši. Isusъ že otъvěštavъ reče jimъ · vъpřošā i azъ vy jedinogo slovese · otъvěštajъte mi i reka vāmъ kojejā oblastъjā se tvořā. kъštěnjje ioanovo otъkādu bě · sъ nebese li ili otъ člověķъ · otъvěštajъte mi. i myšľaaxā kъ sebě glagoľāšę · ašte rečęmъ sъ nebese rečęť počъto ubo ne věrovaste jemu. ašte li rečęmъ otъ člověķъ · bojaaxā bo sę ľudъjъ · vъsi bo iměaxā Ioana jako proroka. i otъvěštavъše glagolašę Isusovi · ne věmъ · Isusъ že otъvěštavъ glagola jimъ · ni azъ glagoľā vāmъ kojejā oblastъjā se tvořā.

3.21. Kysymys ylösnousemuksesta

pridošę sadukeji kъ ņemu jiže glagoľātъ ne byti vъskřěšěnjū i vъprašaaxā jъ glagoľāšę. učitelū · ne Mosi li narpъsa namъ jako ašte komu bratrъ umъretъ i ostavitъ ženā a čęď ne ostavitъ · da poimetъ bratrъ ženā jeho i vъskřěsitъ sěmę bratra svojego. bě že sedmъ bratrъję i pъvňjъ roję ženā i umiraję ne ostavi sěmene · i vъtoģъjъ rojęť jā i umřęť i tъ

ne ostavi sēmene · i tretjъ takožde. i poješę ja sedmъ i ne ostavišę sēmene · poslězde že vsěxъ umrěť i žena. vъ vъskrěšenje jegda vъskrěsnatъ kotorujemu jixъ bādetъ žena · sedmъ bo iměšę ja ženā.

3.22. Lopun merkit

jegda že uslyšite brani i sluxy branjъ ne užasajte se · podobajetъ bo byti · nъ ne u konьčina. vъstanetъ bo językъ na języka i cēsarъstvo na cēsarъstvo i bādatъ traši po města i bādatъ gladi i meťeži. blūdēte že vy se sami · prědadetъ bo vy vъ sъnětja i na sъnъmištixъ bъjeni bādete i prědъ vojevodami i cēsafi stanete mene radi vъ sъvědětělъstvo jimъ. i vъ vsěxъ języcěxъ podobajetъ prězde propovědati se evangelju. prědastъ že bratъ bratra na sъmrtъ i otъcъ čedo i vъstanatъ čęda na roditeľa i ubijatъ je. i bādete nenavidimi vsěmi imene mojego radi. gofe že neprazdъnjimъ i dojěštjimъ vъ ty dъni. molite že se da ne bādetъ bęstvo vaše zimě. bādatъ bo dъnjje ti skrъbъni jako ne bystъ tako otъ načęla zъdanju ježe sъzъda bogъ do nyně i ne bādetъ. i ašte ne bi gospodъ prěkratilъ dъnjъ ne bi byla sъprasena vsěka rltъ · nъ izbъranjixъ radi ježe izbъra prěkratitъ dъni. i ašte kъto tęgda gečetъ vamъ · sъde xristosъ se ovъde · ne imēte věry. vъstanatъ bo lъžiji xgъsti i lъžiji proroci i dadetъ znamenja i čudesā da prělъstetъ ašte vъzmoğatъ izbъranjje. nъ vъ ty dъni · po skrъbi tojъ · slъnce pomračitъ se i luna ne dastъ světa svojego · i ģvězdy načnātъ sъ nebesē padati · i sily ježe satъ na nebesъxъ podvižetъ se.

3.23. Jeesuksen surmaamisesta neuvotellaan

tęgda sъbъrašę se arxiereji i kъnїžъnici i starъci lūdъsciji na dvoгъ arxiereovъ naricajemajego Kaijafa. i sъvětъ sъtvorišę na Isusa da lъstjā imatъ jъ i ubijatъ jъ. glagolaaxā že · nъ ne vъ prazdъnikъ da ne mlъva bādetъ vъ lūdъxъ.

3.24. Jeesus voidellaan Betaniassa

Isusu že byvъšu vъ Vitanъji vъ domu prokaženajego · pristāpi kъ nemu žena imāšti alavestъ mira draga · i vъzlija na glavā jęgo vъzležęšta. viděvъše že učenici jęgo negodovašę glagolāšte · česo radi gybelъ si. možaaše bo se miro prodano byti na mъnoğě i dano byti ništjimъ. razuměvъ že Isusъ reče jimъ · čъto truždajete ženā · dęlo bo dobro

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

sъдѣла о тьнѣ. въsegda bo ništejĕ imate съ soboją · mene že ne въsegda imate. възljjavъšija bo si miro na tělo moje na pogrebennyje мѣ сътвори. aminъ glagolą vamъ · jьdeže ašte propovĕdano bađetъ evangelъje se · въ въsemъ mirĕ rečetъ se i ježe сътвори si. tьgda šьdъ jedinъ otъ oboju na desĕte naricajemъjъ Ijuda iskarjotъskъjъ kъ arxiereomъ reče · čъto xoštete mi dati i azъ vamъ prĕdamъ jь · oni že postavjše jemu :i: съrebrъnikъ. i otъtoli iskaaše podobъna vrĕmene da jь prĕdastъ.

3.25. Pääsiäisateria

večeru že byvъšu възleže съ obĕma na desĕte učenikoma. i jadaštemъ jimъ reče · aminъ glagolą vamъ · jako jedinъ otъ vasъ prĕdastъ мѣ. i skrъbešte ĝĕlo načĕše glagolati jemu jedinъ kъžьdo jixъ · jeda azъ jesmъ gospodi. onъ že otъvĕštavъ reče · omočъjъ съ тьnoją въ solilo raқą · ть мѣ prĕdastъ. synъ же človĕčskъjъ idetъ jakože jestъ pъsano o њemъ · gofe že človĕku tomu jimъže synъ človĕčskъjъ prĕdanъ bađetъ · dobřeje jemu bi bylo ašte se bi ne rodilъ človĕkъ ть. otъvĕštavъ že Ijuda prĕdavъjъ jeho reče · jeda azъ jesmъ ravъvi · glagola jemu ty reče.

3.26. Jeesus ennustaa oppilaidensa luopumisen

i vъspĕvъše izidoše въ gorą eleonъskaja. tьgda glagola jimъ Isusъ · vъsi vy съblaznite se o тьнѣ въ съją noštъ · pъsano bo jestъ · poražą pastyřa i razidatъ ovъce stada. po vъskrъsnovenъji že mojemъ vařają vy въ Galileji. otъvĕštavъ že Petrъ reče jemu · ašte i vъsi съblaznetъ se o tebe azъ nikoliže ne съblažňą se o tebe. reče jemu Isusъ · aminъ glagolą tebe · prĕžde daže kurъ ne възglasitъ tri kraty otъvъržeši se mene. glagola jemu Petrъ · ašte mi se kľučitъ i съ toboją umrĕti ne otъvъrĝą se tebe · takožde i vъsi učenici řeše.

3.27. Jeesuksen vangitseminen

i ješte glagoląštu jemu se Ijuda jedinъ otъ oboju na desĕte pride i съ њimъ narodъ тьnogъ съ ořъzъji i drъkolъmi otъ arxierejъ i starъcъ ĭudъskъjixъ. dastъ že prĕdajejъ jeho znamenъje jimъ glagolĕ · jegože ašte lobъžą · imĕte jь · to jestъ. i abъje pristapъľ kъ Isusovi reče jemu · ravъvi ravъvi · togda pristapъľše възložiše račĕ na Isusa i ješe jь. i se jedinъ otъ saštъjixъ съ Isusomъ prostъrъ raқą izvľĕkъ nožъ svojъ i udari raba arxiereova i

urěza jemu uxo. tьgda glagola jemu Isusъ · vьzvratі nožъ svojъ vь svoje město · vьsi bo priimъše nožъ nožemъ rogybnatъ. li mьnitъ ti se jako ne moga nyně umoliti oтca mojego i pristavitъ mьně vešte li dьva na desete legeona angelъ. vь tь časъ reče Isusъ kъ narodomъ · jako na razbojьnika li izidoste sъ oražьjemъ i drьkolьmi jeți me · po vьse dьni sěděaxъ sъ vami vь cъkъve učę i ne ješte me.

3.28. Jeesus suuren neuvoston edessä

oni že poimъše Isusa vedoše jь kъ Kaijafě archiereovi jьdeže kьńižьnici i starьci sьbьraše se. Petrъ že iděaše po ђemъ izdaleče do dvora archiereova i vьšьdъ vьnatъ sěděaše sъ slugami viděti kopьčina. archiereji že i starьci i sьnъmъ vьsъ iskaaxъ lъža sьvdětelьa na Isusa jako da ubijatъ jь · i ne obrěta. i mьnogomъ lъžemъ sьvdětelьemъ pristarpъšemъ poslědъ že pristarpъša dьva sьvdětelьa řešte · sь reče · moga razoriti cъkъvъ božьja i tьmi dьnъmi sьzьdati ja. i vьstavъ archierejъ reče jemu · ničesože li ne oтvěštavaješi čьto si na tę sьvdětelьstvujatъ. Isusъ že mьčaaše i oтvěštavъ archierejъ reče jemu · zaklinaja tę bogomъ živъjimъ da rečeši namъ ašte ty jesi xristosъ synъ božьjъ. glagola jemu Isusъ · ty reče · obače glagola vamъ · oтselě uzьrite syna člověčьskajego sěděšta o desnaja sily i grědašta na oblacěxъ nebesьskъjixъ. tьgda archierejъ rastъgъ rizu svoje glagolę jako vlasvimija reče · čьto ješte trěbujemъ sьvdětelь · se nyně slyšaste vlasvimija jego · čьto se vamъ mьnitъ. oni že oтvěštavъše řeše · povinьnъ jestъ sьmrťti. tьgda zaplъvaše lice jego i pakosti jemu dějaše · ovi že za lanitъ udariše glagolašte · proгьci namъ xriste kьto jestъ udaгьjъ tę.

3.29. Pietari kieltää Jeesuksen

Petrъ že vьně sěděaše na dvorě i pristari kъ ђemu jedina rabyńi glagolašti · i ty bě sъ Isusomъ galilějьskъjimъ. onъ že oтvгъže se přědъ vьsěmi glagolę · ne věmъ čьto glagoleši. išьdъšu že jemu vь vrata uzьrě jь drugaja i glagola jemu tu · i sь bě člověkъ sъ Isusomъ nazarěninomъ. i paky oтvгъže se sъ klětvoja jako ne znaja člověka. ne po mьnogu že pristarpъše stoješteji řeše Petrovi · vь istina i ty oтъ ђixъ jesi i besěda tvoja avě tę tvoritъ. tьgda načętъ rotiti se i klęti se jako ne znaja člověka · i abьje kuгъ vьzglasі. i poměna Petrъ glagolъ isusovъ i reče jemu jako přězde daže kuгъ ne vьzglasitъ tri kraty oтvгъžeši se mene · i išьdъ vьnъ plaka se goгьko.

3.30. Juudaksen loppu

jutru že byvъšu sъvѣtъ sъtvorišę arxiereji i starъci ľudъsciji na Isusa jako ubiti jъ. i sъvezavъše jъ vedošę i předašę pontъskujemu Pilatu igemonu. tъgda vidѣ Ijuda předaвъjъ jeho jako osadišę jъ raskajavъ sę vъzvratĭ :i: sъrebrъnikъ arxiereomъ i starъcemъ glagoľę · sъgręšixъ předaвъ kъvъ nerovĭnъnъ · oni že ręšę · čъto jestъ namъ · ty uzъriši. i rovъgъ je vъ sъkъvе otide i ošъdъ vъzvęsi sę. arxiereji že priimъše sъrebro ręšę · ne dostojъno jestъ vъložitĭ jeho vъ karъvanъ poňeže cĕna kъvе jestъ. sъvѣtъ že sъtvorĭše kupišę jimъ selo skъdelъnikovo vъ rogrĕbanъje stranъnjimъ. tĕmъže narečętъ sę selo to selo kъvе do sego dъne.

3.31. Jeesuksen kuulustelu

Isusъ že sta přeđъ igemonomъ. načęšę na њъ vaditi glagoľašę · sego obrĕtohomъ razvraštajašta językъ našъ i vъzbraňajašta dajati kesafevi danъ · glagoľętъ sebe xrista cĕsařa byti. Pilatъ že vъprosi jъ glagoľę · ty li jesi cĕsařъ ijudeomъ · onъ že otъvĕštavъ rečę jemu · ty glagoľęši. Pilatъ že rečę kъ arxiereomъ i kъ narodu · nikojęže viny ne obrĕtajъ vъ človĕčĕ semъ. oni že krĕpľaaxъ sę glagoľašę jako razvraštajęť ľudi učę po vъsejъ Ijudeji · načъnъ otъ Galileję do sъde. Pilatъ že slyšavъ vъprosi ašę človĕkъ galilĕjъskъ jestъ. i rozumĕvъ jako otъ oblasti irodovy jestъ posъla jъ kъ Idoru · saštu vъ Ijerusalimĕxъ vъ dъni ty.

3.32. Jeesus Herodeksen edessä

Irodъ že vidĕvъ Isusa radъ bystъ gĕlo · bĕ bo želĕję otъ mъnoga vrĕmene vidĕti jъ zaňe slyšaашę mъnoga o њemъ · i nadĕašę sę znamenъje etero vidĕti otъ њego byvajemo. vъprašaашę že jъ slovesy mъnogy · onъ že ničъsože ne otъvĕštavaašę jemu. stojaaxъ že arxiereji i kъňižъnici priležъno vadešę na њъ.

3.33. Jeesus tuomitaan kuolemaan

Pilatъ že sъzvъnavъ arxiereję i kъneğę i ľudi rečę kъ њimъ · privęste mi človĕka sego jako razvraštajašta ľudi · i se azъ isteğavъ jъ přeđъ vami ne obrĕť nijedinojęže o človĕčĕ semъ viny jęže na њъ vadite · nъ ni Irodъ. posъlaxъ bo jъ kъ њemu · i se ničъtože dostojъno sъmъrtĭ tvořeno jestъ o њemъ. pokazavъ ubo otъpuštъ jъ.

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

na vsěkť že dně velikť obyčaj bě igemonu otъpuštati narodu sъvěsьńa jehože хотěах. iměаše že tьgda sъvězьńa naročita naricajemajego Varaava jьže bě za etera kramola byvьšaja vь gradě i ubijьstvo vьvьžєnъ vь tьmьnica. sьbьravьšemъ že se jimъ reče jimъ Pilatъ · kogo хоštete отъ oboju отъpuštaj vamъ · Varaava li ili Isusa naricajemajego xrista. vьděаše bo jako zavisti radi předašє jь. archiereji že i starьci naustišє narody da isprosetь Varaava i Isusa pogubetь. отъvěštavъ že igemonъ reče jimъ · kogo хоštete отъ oboju отъpuštaj vamъ · oni že rěšє Varaava. glagola jimъ Pilatъ · čьto že sьtvořa Isusa naricajemajego xrista · glagolašє jemu vьsi da raspetъ bađetъ. igemonъ že reče jimъ · čьto zьlo sьtvoři · oni že lišє vьzьpřišє · propьni jь. viděvъ že Pilatъ jako ničьsože uspějetъ nъ rače mlьva byvajetъ priimъ voda umy račє přeđь narodomъ glagoľє · nepovinьnъ jesmъ отъ kьrve sego pravьdnika · vy uzьrite. i отъvěštavьše vьsi ľudьje rěšє · kьrvъ jeho na nasъ i na čeđєхъ našixъ. tьgda отъpusti jimъ Varaava · Isusa že terь přeđastъ jь da jь raspьnatъ.

3.34. Jeesus sotilaiden pilkattavana

tьgda vojini igemonovi sьbьrašє na ђь vьsa spira. i sьvľkьšє jь xlamidoja čьtvľenoja odešє jь. i sьpletьše vєnьcъ отъ trьnъja vьzlozišє na glava jeho i trьstъ vь desnica jeho · i pokloňšє se přeđь ђimъ na kolěnu rađaах se jemu glagoľašte · radujь se cěsařu ijudejьskъ. i plinaвьše na ђь prijěšє trьstъ i bijaах jь po glavě. i jegda porađašє se jemu sьvľěšє sь ђego xlamida i oblěšє jь vь rizu svoję i vedošє jь na raspetъje.

3.35. Jeesus ristiinnaulitaan

isxodešte že obrěta člověka kirinějьska imєnъmъ Simona · semu zaděšє ponesti kьrvъ jeho. i prišьdьše na město naricajemoje Gelьgota ježe jestъ naricajemo kranьjevo město dašє jemu piti ocьtъ sь zľčьja razměšьnъ · i vьkušъ ne хотěаše piti. propьnьšє že jь razdělъšє rizu jeho metašє žrěbьje. i sědьšє strěžaах jь tu. napьsa že i titьľ Pilatъ i položi jь na kьrvъ · bě že napьsano · Isusъ nazarějь cěsařь ijudějьskъ. sego že titьla tьnoži čišє отъ ijudějь jako blizь bě město grada jьdeže propěšє Isusa. i bě napьsano evrejьsky i грьčьsky i latinьsky. glagolaах že Pilatovi archiereji ijudejьsci · ne piši cěsařь ijudějьskъ. отъvěšta Pilatъ · ježe pьсахъ pьсахъ.

Jussi Halla-aho
Muinaiskirkkoslaavin lukemisto

тъгда распеşę съ нѣмъ дѣва разбойника · jedinogo o desnaja i jedinogo o ťujaja. mimoxodeťteji že xulaaxa jъ pokyvajaťte glavami svojimi i glagolaťte · uva · razafajejъ cъkъvъ i tъmi dъnъmi sъzidaјę ja · sъpasi sebe aťte synъ boťъjъ jesi · sъlѣzi съ kъsta. takozde že i arxiereji raġajaťte se съ kъniťniky i starъci i farisѣji glagolaaxa. iny sъpase · sebe li ne moťeťi sъpasti · aťte cѣsať Izdrailevъ jestъ da sъlѣzetъ nynѣ съ kъsta i vѣra imemъ jemu. toťde že i razboјnika propѣtaja съ нѣмъ ponoťaaťete jemu. otъ ťestyje že godiny tъma bystъ po vъsejъ zemli do devetyje godiny. pri devetѣjъ že godinѣ vъzъri Isusъ glasomъ velъjemъ glagole · eli eli lema zavaxtani · jeťe jestъ boťe boťe moјъ vъskaja me ostavi. eteri že otъ stojѣťjixъ tu slyťavъťe glagolaaxa jako Pija zъvetъ. i abъje tekъ jedinъ otъ нѣxъ i pъimъ ġaba parlъnъ ocъta i vъznъzъ na tъstъ paraјaaťe jъ. i proġiji glagolaaxa · ostani da vidimъ aťte pridetъ Pija sъpastъ jego · drugъjъ že pъimъ kopъje probode jemu rebra i izide voda i kъvъ. Isusъ že paky vъzъrivъ glasomъ velъjemъ isrusti duxъ.

i se kataretazma cъkъvъnaja razdъra se съ vyťňajego kraja do niťňajego na dъvoje · i zemla potъese se i kamenъje raspade se i grobi otvъzoťe se i mъnoga tѣlesa poġivajaťjixъ svѣtъjixъ vъstaťe.